

Till Justitiedepartementet

Ju2022/03315

Yttrande över betänkandet en ny ordning för asylsökandes boende (SOU 2022:64)

Beskrivning av ärendet

Regeringen beslutade den 16 september 2021 att ge en särskild utredare i uppdrag att bland annat föreslå en skyldighet för asylsökande att bo på mottagningscenter under den första tiden i Sverige och se över lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (dir. 2021:71). Den 17 mars 2022 beslutade regeringen ett tilläggsdirektiv som bland annat innebar att utredaren inte längre skulle lämna förslag på en skyldighet att bo på mottagningscenter på det sätt som angetts i det ursprungliga direktivet. I stället skulle utredaren föreslå åtgärder för att asylsökande ska bo på Migrationsverkets boenden under hela asyltiden (dir. 2022:16). Uppdraget att se över lagen om mottagande av asylsökande m.fl. ska slutredovisas senast den 31 augusti 2023. Övriga uppdrag ska redovisas i delbetänkandet.

Utredningens uppdrag inför detta delbetänkande har bestått av tre delar:

- att föreslå åtgärder för att fler asylsökande ska bo på Migrationsverkets boenden,
- att föreslå en skyldighet för asylsökande att delta i den samhällsintroduktion som anordnas av Migrationsverket,
- att analysera behovet av sanktionsmöjligheter vid misskötsamhet på Migrationsverkets boenden.

Åtgärderna ska inte omfatta ensamkommande barn.

Helsingborgs stad, arbetsmarknadsnämndens bedömning

Arbetsmarknadsnämnden bedömer att utredningens slutsatser kommer att leda till effektiv asylprocess med kortare handläggningstider samt minska koncentrationen av asylsökande som väljer eget boende i bostadsområden med socioekonomiska utmaningar. Historiskt har betydligt fler asylsökande i Helsingborg valt att ordna eget boende under asyltiden. Uppdaterad statistik från Migrationsverket visar att samtliga asylsökande boendes i Helsingborg bor i eget boende. Cirka hälften av dessa, motsvarande 230 personer bor i socioekonomiskt utsatta områden utpekade av kommunen. Stor del av de 230 asylsökande har fått avslag på dagarsättning från Migrationsverket.

Arbetsmarknadsnämnden anser dock att det är viktigt att beakta om drivkrafterna för en asylsökande fortfarande är starka att, trots utebliven dagersättning och särskilt bidrag, bosätta sig i eget boende finns vissa risker med en ökad problematik med personer utan tillräcklig försörjning - särskilt utifrån barnperspektivet.

Arbetsmarknadsnämnden bedömer vidare att förslagen i utredningen kan medföra att andelen nyanlända som anvisas till en kommun för bosättning kommer att öka. Eftersom kommunerna behöver anordna boendeplatser och därmed genomföra mottagandet för såväl personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet som för nyanlända med uppehållstillstånd som längst inom två månader från anvisnings beslutet, kan det framöver innebära svårigheter för kommunen att tillhandahålla en bostad samt ökade kostnader för kommunen. De kostnader kommunen idag har för nyanlända, till exempel i form av sfi och boende, täcks inte av den statliga schablonersättningen fullt ut eftersom etableringstiden ofta är betydligt längre än den tid för vilken schablonersättning utgår. Detta innebär att prioriteringar behöver göras i den kommunala budgeten.

Som framgår i utredningen kommer Migrationsverket behöva utöka sitt bostadsbestånd samt lokalisera och utforma nya asylboenden på ett sätt som bidrar till att fler bor på asylboende. Arbetsmarknadsnämnden anser att det är viktigt att Migrationsverket i ett tidigt skede, och innan kontakt med fastighetsägare påbörjas, involverar kommunerna i arbetet med anskaffning och lokalisering av ett nytt asylboende. Kommunalt inflytande och dialog mellan kommun, fastighetsägare och Migrationsverket är viktigt för att beakta följande:

- den lokala bostadsmarknaden,
- den lokala arbetsmarknaden då asylsökande som får uppehållstillstånd ofta bor kvar i samma kommun som under asylprocessen samt
- för att nå en mest gynnsam placering utifrån kommunens möjligheter och förutsättningar.

Arbetsmarknadsnämnden ser positivt på att samhällsintroduktionen blir obligatoriskt för asylsökande och personer med tillfälligt skydd enligt massflyktsdirektivet. Nämnden bedömer att detta kan bidra till att den enskilde får i tidigt skede en ökad förståelse och kännedom om sin process samt rättigheter och skyldigheter i etableringsprocessen.

Richard Lundberg
Nämndordförande